

НИКОЛАЙ РАЙНОВ
ЖЕСТОКАТА ДАХУТА
ФРЕНСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

В оная част на Бретан, която се нарича Финистер, царувал едно време някой си крал, по име Градлон.

Той бил изпърво главатар на орда от завоеватели и морски разбойници, които върлували по островите и крайбрежието, но понеже бранел бретонците от разни полудиви племена, които ги нападали, избрали го да управлява страната.

На младини Градлон върлувал дълго със своите хора по северните страни, с много племена се бил, много плячка донесъл. Веднъж се върнал от такъв далечен поход и довел един черен кон и една червенокоса жена.

Конят се казвал Морвак. Той бил див, неукротим, силен и много хубав. Никой не можел да го язди освен кралицата Малгвен и кралят Градлон, па дори и на тях не се покорявал винаги. Ако някой друг се допре до него, Морвак подскачал, настръхвал цял и се изправял на задните си крака. Гривата му се наежвала като бодли на таралеж. Той се заглеждал право в очите на хората със своите хубави черни очи, прилични на човешки. Погледът му бил див и пламтящ, а от ноздрите му сякаш излизал огън. Хората бягали изплашени.

Северната кралица била също тъй хубава и страшна. Тя носела златна корона, която много ѝ приличала на яносините очи и на златисточервените коси. Ходела с желязна ризница. Снежнобелите ѝ ръце можели да въртят оръжие толкова ловко, че малцина мъже биха се сравнили с нея.

Не се знае как и откъде добил Градлон тая плячка. Разказвали, че Малгвен е магьосница и предсказвачка. Тя била отровила мъжа си, за да избяга с бретонския главатар. Градлон много я обичал: всичко правел, за да ѝ угоди. Но не ѝ било съдено дълго да живее. Няколко години след като Градлон станал крал на Финистер, тя починала, като му оставила само едно дете — момиче, което била добила, когато придружавала мъжа си по морски грабежи.

Момичето се казвало Дахута. Колкото растяло, все повече заприличвало на майка си. То било хубаво като нея, само че хубостта му била друга. По-бяла била кожата на Дахута от тая на майка ѝ, косата ѝ била по-червена, а очите ѝ били по цвят като морето. Когато се засмее, смеела се някак страшно.

Откак умряла Малгвен, кралят изпаднал в голяма скръб. Той не излизал вече по плячка. За да се развесели, събирал своите главатари,

па ядял и пиел с тях по цели ноци. Но и това не можело да го утеши.

Често Градлон извиквал при себе си Дахута, прегръщал я и я целувал, милвал я, приказвал ѝ за нейната майка. Изпълнявал всичките ѝ желаня. Момата се разглезила. Тя почнала да си мисли, че за нея всичко е позволено.

Още от малка Дахута обичала океана. По цял ден се возела в лодка, като гребяла самичка, и отивала много надалече от брега. Па и като поотрасла, често се разхождала край морето и до късно вечер гледала как вълните прииждат и се удрят о брега.

За да може по-отблизо да гледа океана, момата помолила веднъж баща си да издигне град на самия морски бряг, над един хубав залив. Кралят се съгласил. Хиляди роби били свикани от всички краища на кралството да работят за издигане на града. Построили много голям яз — да пази селището от вълните. Зад яза изкопали дълбок и широк водоем, за да го пълнят с вода по време на голям прилив. Язът бил снабден с подвижна преграда: отвори ли се тя през време на прилив, водоемът се напълвал с толкова много вода, че по него можели да плават лодки; тогава го затваряли. Преградата бивала отваряна чак когато настъпи отлив; тогава водоемът се изпразвал и хората ловели из него риба в голямо изобилие.

Дахута заповядала да съградят за нея и баща ѝ голям и хубав дворец, високо над града, върху една скала на морския бряг. Надвечер, към заник слънце, княгинята излизала от замъка да се изкъпе. Тъкмо под високата скала, увенчана от плътни и дебели кули, имало заливче, заградено с канари. Там отивала момата да се къпе. Тя плувала дълго, после се излежавала на ситния пясък, решила си дългите червени коси, от които се стичала вода по снагата ѝ, бляскава като седеф, и — загледана към океана — пеела.

Една вечер закъснели рибари дочули следната песен, която им се сторила дива и чудновата:

„Океане, хубав син, Океане! Люлей ме на мекия пясък, милвай ме с вълните си! Аз съм твоя годеница, Океане, хубав, син Океане!

На голям пъстър кораб сред бурните вълни ме е родила майка ми — сред зелените и прозрачни вълни. Когато бях малка, ти ревеше под мене, люлееше ме на своя широк гръб, ръмжеше като разярен лъв. Но щом погалех гривата ти, ти се укротяваше и почваше да се галиш като вярно куче.

Океане, хубав, син Океане! Люлей ме на мекия пясък, милвай ме с вълните си! Аз съм твоя годеница, Океане, хубав, син Океане!

Ти, който тласкаш лодки и кораби, накъдето си искаш, удряй най-хубавите кораби о скалите, па ги пращай в моя залив! Пращай ми кораби, пълни със злато и сребро! Пращай ми големи риби със седефени люспи! А пък аз ще ти се отплащам, като ти принасям в жертва млади мъже и силни момци.

Океане, хубав, син Океане! Люлей ме на мекия пясък, милвай ме с вълните си! Аз съм твоя годеница, Океане, хубав, син Океане!“

Тъй пеела жестоката и разглезена мома. Тя вярвала в страшния бог, когото почитали морските разбойници от ония краища — Океан. Тя си мислела, че Океан е най-силен от всички богове и че той може да ѝ даде всичко, стига да пожелае. Затова му обещавала да се сгоди за него.

И ето, че една вечер, след като изпяла своята дива песен, Дахута си извадила пръстена от пръста и го хвърлила далече във вълните. След миг една голяма вълна обгърнала княгинята и образувала пръстен около снагата ѝ. Тъй станал годежът на Дахута с Океана.

И от това време градът Ис (тъй се казвало новопостроеното селище на морския бряг) почнал бързо да процъфтява. Скоро той станал най-богат от всички финистерски градове. Градлон бил остарял. Той живеел в долните стаи на замъка и се явявал рядко пред хора. Дъщеря му управлявала както си ще.

Гражданите били отначало много доволни. Океанът разбивал и изхвърлял десетки кораби на брега. Всеки получавал част от плячката, а хората, които залавяли на корабите, бивали заробвани. Рибарите улавяли твърде много риба: никой не помнел да се е ловяла друг път толкова риба.

Всички се чудели. Но веднъж Дахута излязла пред народа и казала — не както говори жена, а както говори мъж:

— Не се чудете! Наш закрилник е богът Океан. Той ни праща тия богатства. Ала ние трябва да му благодарим и да го почитаме.

И от тоя ден всички изселници на града Ис почнали да тачат бога Океан, годеника на княгинята. Всеки месец това божество бивало прославяно с тържествен обред. На морския бряг се издигал висок каменен престол. Там седяла Дахута, жрицата на водния бог. Край нея се изправяли мъже с дълги бради и червени дрехи. Те свирели на

лютни и пеели песни, на които ги била научила Дахута. В тия песни се възхвалявало божеството на Ис — Океан.

Около певците стоял целият народ и пригласял на песента. След това отваряли преградата и бурните вълни нахлували в яза. Рибарите хвърляли своите мрежи и налавяли толкова много риба, че препълвали лодките. А княгинята през това време хвърляла на народа румени раковини, които хората носели като муски за здраве и благополучие.

Но в същото време ставало и нещо друго. Дахута избирала жертвите, които ще принесе на страшното божество. Както гледала тълпата, тя спирала поглед върху някой силен момък или едър мъж. И тоя, когото погледне Дахута, усещал нещо чудно да става с него. Като че ли въдицата е хвърлена в сърцето му и нечия веща ръка почва да го дърпа полека и кротко, но неотменимо към княгинята.

Мръквало се. Хората се разотивали, всички радостни след веселия празник. Само мъжът, когото била погледнала втречено кралската дъщеря, се навъртал безпокойно около замъка. Скоро той забелязвал, че и други като него се скитат мълчаливо, с наведени глави и се срамуват да се погледнат един другиго.

Когато се мръквало съвсем, от двореца излизал страж и пускал тия мъже да влязат един по един в кулите на замъка. Какво ставало подир това в двореца, никой не знаел. Отвън замъкът приличал на крепост, която се зъби и заплашва, но вътре бил разкошно нареден. Чудни неща разказвали хората за богатствата на Дахута, за скъпите губери, на които имало изобразени риби и всякакви морски чудовища, за чашите и шулетата от злато и сребро, в които княгинята наливала обаяно вино на своите нощни гости, и за вкусните гозби, що им поднасяли мълчаливите ѝ робини.

Ала никой от ония, които били въвеждани нощем в замъка, не излизал оттам. Колкото и да ги търсели домашните им, колкото и да питали-разпитвали за тях, никой не можел нищо да им каже. Само от време на време селяните виждали един ездач, яхнал черен кон, да препуска нощем по полето с тежък чувал, увиснал от двете страни на седлото. Той прекосявал пясъчните бърда, за да отиде чак отвъд, където се издигал висок скалист връх, надвесен над морето. От този връх ездачът спускал своя товар в пенливата бездна.

Любопитни рибари се приближавали нощем до замъка — да видят какво става там. От черните кули се чували весели песни и

викове. Но ако някой непредпазливо се доближел още повече, от бойниците почвали да летят към него стрели и той побягвал изплашен.

Колкото и да пазела в тайна онова, което ставало в замъка, Дахута изгубила доверието на народа. Почнали да си шепнат за нейните престъпления. Разнесла се мътва, че тя отвлича с магия в замъка момци и мъже, за да пирува с тях, а после ги убива и хвърля в морето. Роднините и приятелите на изчезналите се наговорили да вдигнат бунт.

Една вечер, тъкмо се било мръкнало, тълпата, въоръжена с копия, тояги, вили и камъни, се събрала пред замъка и почнала да вика, колкото ѝ глас държи:

— Крал Градлоне, крал Градлоне! Върни ни бащите, братята и синовете или ни дай дъщеря си. Искаме Дахута.

Тая вечер княгинята седяла в една от кулите и се веселяла само с едного: другите били избити и издавени. Дахута лежала на меко легло, между тънки стълпове от скъпоценен мрамор, под завеси от пурпур, свирела на лютня и пиела вино с младия Силвен, дошъл преди две ноци в замъка.

Тя му казала:

— Искам да се омъжа за тебе, Силвен. Аз не се боя от никого, понеже знам, че всички се боят от мене. А от тебе ме е страх. Знаеш ли защо? Веднъж от любопитство отидох в близкото градче, където е гробницата на праведника Гвенолий, за когото казват, че бил правел чудеса. Ала тъкмо когато влизах в подземие, светилникът ми отведнъж угасна, сякаш го духна някой невидим. Тогава видях пред гробницата един момък, който държеше запален факел. Той ме гледаше с невинни, но строги очи и с ръка, простряна към мене, ми забраняваше да се приближа до гробницата. Той ме гледаше тъкмо тъй, както ме гледаш сега ти. Аз се уплаших и излязох. Отвън ме чакаше един от нашите жреци. Помолих го да ме придружи. Запалих си светилника от факела му и влязох отново в подземие. Там нямаше вече никого. Запитах жреца каква личба е призракът, който съм видяла. А той ми каза: „Ако срещнеш някога човек, да прилича на тоя призрак, бягай от него: той ще ти навлече голяма беда.“ Когато те видях оная ноц, застанал с факел в ръка пред вратата, ти приличаше по всичко на онзи призрак. И ти беше строг, хубав и невинен като него. Аз се уплаших от тебе. И сега ме е страх. Но аз мразя праведниците — ще се

омъжа за тебе, напук на Гвенолий. Всички мъже и момци, които са идвали преди тебе тук, умряха. Само ти ще останеш жив. Никой не ще посегне на живота ти.

Ала в това време се зачул ужасен тропот.

Тълпата нападала замъка, удряла по вратите, викала. Стражите хвърляли по народа камъни — да го разпръснат. Но бунтовниците не си отивали.

Силвен се вслушал и казал на княгинята:

— Чуваш ли тия бесни викове? Народът те вика да те разкъса. Хайде да избягаме в моята рибарска колиба. Оттам ще отплуваме на някой остров.

— Чакай, рано е още за бягство — рекла спокойно Дахута. — Качи се на кулата и ми кажи какъв цвят има Океанът.

Силвен се качил навръх кулата и като се върнал, казал:

— Океанът е тъмнозелен, а небето — съвсем черно.

— Щом е тъй, всичко върви на добре — казала княгинята. — Нека народът си реве, а ти ми налей вино.

Но глъчката се усилвала от миг на миг. Нови бунтовници прииждали. Чувало се ясно как викали:

— Крал Градлоне, дай ни Дахута, която изби нашите синове, братя и бащи!

Княгинята пратила втори път Силвен да отиде на върха на кулата.

На връщане момъкът казал:

— Небето става все по-бледно и по-бледно, а океанът се пени и беснее. Водата кипи. Високи вълни се разсипват по брега. Океанът приижда.

— Толкова по-добре — рекла Дахута. — И моето сърце почва да тупка силно. Усещам, че приближава буря. Аз обичам бурята.

В тоя миг се раздал толкова силен гръм, че се разтърсил целият дворец. Гласът на бурята заглушил виковете на тълпата.

— Тая нощ морето е много страшно — рекъл Силвен.

— Не бой се — успокоила го Дахута. — Налей ми още вино.

И като вдигнала златната чаша, изпила половината, а останалото лиснала през прозореца, па се засмяла и викнала диво:

— Не се бой от Океана! Той иска да ми отплати за това, че се сгодих за тебе. Аз бях преди това негова годеница. Нека се пени от яд:

аз зная как да го укротя. Той ще ми помогне да накажа непокорния народ. Хайде, иди за последен път наврѣх кулата, па ми кажи какво си видял.

Силвен се върнал, бледен като мъртвец.

— Княгиньо — рекъл той, — Океанът е черен като смола. Той гърми, сякаш е окован с хиляди вериги, които се сили да разкъса. Вълни се издигат — високи като планини, с пенливи върхове.

Тъкмо в това време се разнесли откъм желязната врата на замъка нови викове. Орѣжия звънтели, камъни се сипели по вратата.

— Смърт на Дахута! Смърт на магѣосницата! — крещял народът.

— Хайде да вървим! — казала княгинята. — Време е. Дойде часът да потопя бунта заедно с града. Ела с мене!

Те излезли през една тайна врата от двореца и отишли при яза — там, дето била преградата. Бурята била много силна. Силвен треперел, но Дахута го стискала здраво за ръка и го водела.

Като стигнали на мястото, княгинята заповядала на момъка:

— Вдигни преградата! Бързо я вдигни, па се върни при мене!

Ала щом Силвен вдигнал преградата, водата нахлула бясно, разбила яза и се втурнала бурно през пробива. Една огромна вълна отвлякла момъка. Дахута надала страшен писък, но не могла да помогне на годеника си.

Тогава я обхванал голям страх.

— Океанът си отмъщава — викнала тя и избягала при баща си в подземиеото на двореца.

— Скоро оседлавай коня! — рекла му Дахута задъхана. — Океанът разбива яза: всичко ще потопи. Той ме гони да си отмъсти.

Крал Градлон яхнал коня, а дъщеря му се качила зад него и го прегърнала през кръста. Когато напуснали замъка, повечето къщи на град Ис били потопени. Жребецът Морвак скачал от камък на камък. Приливът се усилвал — зад коня летели все по-високи и по-високи вълни. А някъде отдалеч се чувал страшен глас, като че ли хиляди бикове мучат.

Тоя глас уплашил Дахута.

— Татко — рекла тя разтреперана, — Океанът ме гони: той си иска годеницата. Спаси ме, татко! Отърви ме от него.

Дори Морвак се изплашил, като чул океанския рев. Той се изправил на задните си крака. Зад него прииждали все по-силни и по-

силни талази, които се издигали дотам, че почнали да пръскат с пяна ездачите.

Градът вече не се виждал: гой бил потопен. Морвак препускал, колкото му сили държат, към едни високи скали, които стърчели надалеч: той минавал, бърз като буря, край остри канари, в които се удряли вълните — сякаш чудовища се борят помежду си.

Дахута се притискала все по-силно до баща си и викала:

— По-бързо карай, по-бързо! Още по-бързо!

Но изведнъж зад Градлон се чул глас:

— Крал Градлоне, тръсни от себе си злия дух, който те е стиснал!

Като чула това, Дахута впила нокти в бащиния си гръб и почнала да се моли задъхана:

— Не го слушай, татко! Аз съм ти родна дъщеря. Не хвърляй в тая водна бездна чедото си! Отнеси ме по-скоро отгук! Да избягаме накрай света.

Ала додето Дахута говорела това, баща ѝ видял навръх една скала висок, сух човек, който гледал към него. Конят профучал като мълния край скалата, но кралят чул зад себе си отново гласа на високия мъж, гласа на праведника Гвенолий:

— Горко ти!

Той не знаел него ли заплашва призрактът, или дъщеря му, обаче потреперал, като чул тия думи. За да не се удави в приливащото море, Морвак се покачил на една скала. С грива, настръхнала от ужас, конят гледал пред себе си, като че ли вижда нещо страшно. И наистина, под лунната светлина Градлон съзрял оная пропаст, дето ездачът с черния кон отнасял да хвърля жертвите на Океана, избрани от Дахута.

От кипящата бездна излизали един по един всички, които жестоката княгиня била погубила. Те заплашвали с ръце, викали я, борели се с вълните, за да стигнат до нея и да я грабнат.

— Отърви ме, татко! — молела се момата и си криела главата в наметалото на баща си.

Но Градлон гледал като омагьосан призраците и не можел да си дръпне очите от тях.

— Погледни там! — викнал той диво на дъщеря си.

И Дахута погледнала и видяла жертвите си. Отведнъж ръцете ѝ се отпуснали, тя изгубила сили и паднала в бездната, преди баща ѝ да

успее да я улови.

Океанът тутакси се умирил. Вълните се отдръпнали, като отвлекли плячката си. Чул се звук на далечен водопад. Провидел се отново морският бряг с далечните останки от потъналия град. Конят препуснал с ездача си към град Кемпер.

Там и останал старият крал, уморен и отчаян, след като изгубил ония, които обичал. Той се оттеглил в един малък замък да скърби за Малгвен и Дахута. Край него обикалял Морвак, навел тъжно глава, цвилел и хапел всекиго, който мине.

Една сутрин старият крал умрял. Конят му подивял от мъка, прегризал въжето и избягал в пясъчната равнина.

Дълго след това селяните чували нощем от хижите си тропота на неговите копита, от които треперела земята. А през деня рибарите го виждали, че препуска по крайморския бряг и души пяната. Понякога се изправял наврѳх високите скали, гледал оттам бездната и цвилел жаловито.

И случвало се закѳснял пътник, когато мине нощем край високата скала, където някога се издигал гордият дворец, да зърне Дахута, преобразена на русалка, как се къпе, а после излиза на пясъка и сяда — за да вчеше със златен гребен червените си коси.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.